

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krome na leto, za pol leta dve kroni, za četrto leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. — Posamezne številke 20 vin.

:: Telefon štev. 216. ::

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.649

Izhaja 10. in 25. vsakega meseca. — Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cena inseratom po 30 vinarjev od enostopne petit-vrste, za večkratno inseracijo po dogovoru.

Vsebina: Carina. Naloge kmetijstva v sedanji dobi. Kako naj postopamo letos pri škropljenju trt, da prihranimo galiceo? Gospodarski pregled. Razne objave. Književnost. Občni zbori. Bilance.

Carina.

V zadnjem času se pri nas in na Nemškem živahno razpravlja o medsebojnih gospodarskih odnošajih in igra pri tem glavno vlogo vprašanje o carini.

Carino imenujemo javno davščino, ki se pobira od določenega blaga, ki gre preko mej gotovega gospodarskega ozemlja, bodisi da se blago uvozi iz inozemstva, ali da se izvozi v tujino, ali ob prehodu preko določenega carinskega okoliša. Po svojem finančnem značaju spada carina med davke, ker jih javna oblast pobira, ne da bi v posameznem slučaju dala za to kako odškodnino. Carino moramo prištevati konsumnim davkom, ker zadeva izdatke in gospodarsko moč posameznega gospodarstva. Prištevati bi jo mogli tudi indirektnim davkom, ker jo mora plačati tisti, ki blago uvozi, oziroma izvozi, toda jo potem upošteva pri določanju cene in jo prevale od sebe na konsumenta; na vse zadnje je v resnici torej največkrat konsument tisti, ki mora nositi to davščino. S pobiranjem carine pa so lahko v zvezi še drugi in ne samo davčni nagibi in ima carina lahko še druge namene, ki utegnejo biti političnega, gospodarskega ali socialnega značaja.

V primeri s konsumnimi davki v ožjem pomenu besede ima carina za državo marsikatere prednosti. Pobiranje carine se da izvesti na priprost način, se da lahko nadzorovati in povzroča malo stroškov. Da bo ta stvar lažje umljiva, predočimo si za vzgled samo pobiranje užitnine od vina, za kar je potreba mnogo osobja in zelo mnogo dela, kar zahteva seveda znatne stroške. Omenjene prednosti carine se pokažejo osobito v takih slučajih, ko se pobira od blaga, ki se pri nas ne prideluje (n. pr. pri kavi, čaju, rižu, kolonialnem blagu) ali ki se tu ne sme izdelovati. Pobiranje davščine se v takih slučajih izvede najlažje v obliki carine. Tudi se s takim pobiranjem ne ovira domača produkcija in tehnika, ker odpade nadležno nadzorovanje in kontrola. Tudi davkoplačevalec ne občuti tako močno davščine, ki jo plačuje v obliki carine. Ne da bi bilo treba znatno pomnožiti upravne stroške za pobiranje, se da carina raztegniti na mnogo vrst blaga, osobito na konsumno blago, ki se razpečava v velikih množinah, tako da je carina važen vir državnih dohodkov.

Na drugi strani so pa s carino zvezane tudi marsikatere nepravilnosti, v obče take, ki so lastne vsem konsumnim davkom. Pred vsem

je povdariti, da ne pride nič v poštev gospodarska moč konsumentov. To se vidi posebno dobro, če se pregleda, kakšno blago je podvrženo carini. V interesu fiskusa se nalaga carina pred vsem na blago, ki se potrebuje v velikih množinah; pri tem se glede visokosti carine pri eni vrsti blaga ne dela nobena razlika, tako da enako zadeva gospodarsko močnejše in slabejše. Pri živilih n. pr. se gotovo večji del tega bremena naloži gospodarsko slabotnim nižjim slojem, dočim premožnejši pri tem niso posebno prizadeti. Druga težava obstoji v tem, da mora državna finančna oblast preiskati pravo razmerje med konsumnim davkom od blaga, ki se pridobiva v domači državi, in carino za enako blago, ki se uvaža iz inozemstva; to razmerje pravilno določiti pa nikakor ni lahko.

Poleg fiskaličnih ciljev zasleduje carina dostikrat tudi druge namene, gospodarske, socialnopolitične in politične. S carino se lahko v veliki meri upliva na smeri produkcije, na cene, na varstvo domačega dela, na mednarodne trgovinske odnose, na odprtje novih tržišč, itd. Pobiranje carine služi v vseh teh slučajih posebnim namenom gospodarskega ali političnega značaja in ti nameni le dopolnjujejo fiskalično svrhu carine. Včasih stopijo fiskalični nagibi celo v ozadje in postanejo ostali cilji merodajni za nalaganje carine.

Na ta način se združujejo v carinstvu nagibi in cilji najrazličnejšega značaja. Vkljub temu pa je carina postala tako važen vir državnih dohodkov, da je ne more pogrešati nobena država. Povsod nahajamo, da tvori carina znaten del, po 15, 30 in celo več odstotkov vseh državnih dohodkov.

Leta 1909 so imele najvažnejše države iz carine take kosmate dohodke: (v milijonih nemških mark)

Carina	Ysota vseh drž. dohodkov	na vsakega prebiv.	odstotek vseh dohodk.
Nemčija	631.900	2.663.050	10.95
Avstro-Ogrska*)	124.099	—	—

*) Čisti dohodki, za primerjanje neuporabni.

Francija	549.451	3.348.466	13.03	14.04
Anglija	618.200	3.202.760	13.58	19.30
Italija	245.200	1.689.494	7.16	14.51
Rusija	498.190	5.409.228	4.38	9.21
Nizozemska . .	23.312	319.271	4.01	7.30
Belgija	44.800	531.117	6.06	8.43
Švedska	64.125	351.063	11.83	11.58
Norveška	49.125	120.309	21.93	40.83
Švica	56.257	117.913	15.96	47.70
Zedinjene drž.	1.201.674	3.202.041	14.27	37.52
Argentinijska . .	238.800	271.270	38.96	87.83
Japonska	97.292	968.929	18.23	10.04

Iz teh podatkov je zadostno razvidno, kako važno vlogo igra carina v finančnem gospodarstvu kulturnih držav.

Velike važnosti, toda zelo težavno je vprašanje, kdo nosi pravzaprav na vse zadnje carino. Ali je to inozemec ali domačin in med domačini zopet ali producent ali trgovec ali konsument? Ta vprašanja spadajo pri carini med najtežja in se ne dajo za vse slučaje rešiti z gotovostjo. Dostikrat je pri tej stvari vpoštevati toliko najrazličnejših faktorjev, da si ni mogoče ustvariti zadosti jasne slike. Splošno se lahko reče, da je namen carinske zakonodaje s carino zadeti konsumenta, kar se v praksi izvaja na ta način, da se vsled carine povzročeni večji stroški pribijejo k ceni, da plača torej na vse zadnje carino konsument. Težko je pa dognati, če se to tudi dejansko izvršuje in v koliko se izvršuje. Carino na uvoženo blago nosi splošno domači državljan, carino na izvoženo blago pa v obče inozemec. Kako se pa nadaljna razdelba preklada od osebe do osebe, ki pridejo pri prevzemanju blaga v poštev, to se pa po navadi odtegne natančnejši preiskavi. Precej merodajno je v tem oziru razmerje med zalogami blaga in potrebščino. Pri carini, ki se vpelje na novo blago, ki je bilo doslej carine prosto, bo inozemski prodajalec dostikrat znižal ceno blagu, da si še nadalje zagotovi trg; v tem slučaju nosi on del carine. Tudi carinska zakonodaja včasih namenoma deluje na to, da se doseže podoben uspeh. Pri izvozni carini more nastopiti ravno nasprotno, da jo mora namreč trpeti domači proizvajalec, ako

ga tržne cene v inozemstvu prisilijo, da zniža ceno svojim izdelkom. Glede teh slučajev vlada malokedaj popolna jasnost, tako da jih po navadi ni mogoče statistično obravnavati. Vendar pa je pri sedanjih prometnih, prevoznih in komunikacijskih sredstvih zelo verjetno, da se bremena porazdele med prizadete kroge. V kakem obsegu pa se to dogaja, ostane zmirom negotovo.

Carino delimo v več vrst. Najpoprej razlikujemo finančno in varstveno carino in sicer z ozirom na namen, ki se zasleduje s pobiranjem carine.

Finančna carina, imenovana tudi davčna carina, je tista, ki je vpeljana samo z namenom, da prinaša državi dohodke. Ta carina je samo posebna oblika konsumnih davkov. Zato se pri nji uporabljajo tudi tista načela, ki so merodajna za naložitev in višino konsumnih davkov. Ta carina je samo nekaka izpopolnitev konsumnega obdavčenja in se od njega razlikuje le toliko, da se pobira na meji. Drugi nagibi kakor samo davčni so lahko z njo v zvezi samo toliko, kolikor se lahko pokažejo tudi pri konsumnih davkih, n. pr. oviranje pijančevanja potom visokih carin in davkov na alkohol. Finančna carina učinkuje na domačo produkcijo, kadar se vsled nje zmanjša uvoz iz tujine ali se vsled nje skušajo potrebe domačega prebivalstva drugače pokrivati. Za vzgled naj omenimo le kolonialni sladkor in sladkor iz pese. Finančno carino je treba na splošno tako urediti, da je v soglasju z notranjimi konsumnimi davki. Iz tega sledi, da je treba na take predmete, na katere so v notranjosti države naloženi konsumni davki, naložiti tudi carino vsaj v enaki izmeri (n. pr. sladkor, pivo, vino, žganje, tobak itd.). Dalje je podobne predmete, ki se dobivajo le iz tujine, tudi podvreči carini, (n. pr. čaj, kava).

Varstvena carina ima predvsem namen, ščititi domačo produkcijo. To je njena poglobitna svrha. Seveda pa gleda fiskus tudi pri tem, da dobi kolikor mogoče velike dohodke. Vsaka varstvena carina meri na to, da se ino-

zemski izdelki in pridelki v domači državi kolikor mogoče podražijo in da se domačim producentom v prilog zmanjša konkurenčna moč tujih proizvajalcev. Vsled te carine naj se po možnosti okrepi domači producent, kateremu naj se da možnost, da bo dobival za svoje blago višje cene. Za onega, ki uvaža inozemsko blago, se vsled varstvene carine zvišajo produkcijski stroški, katere mora potem upoštevati pri določevanju cene; importer mora gledati, da nastavi za blago višje cene, kakor bi to lahko storil, če bi ne bilo naložene carine. Iz tega podražjenja blaga more domači producent vleči dobiček, ker more potem tudi on zahtevati boljše cene. Če se domači produkciji posreči, da more zadostovati vsem potrebam v dotični stroki, more s pomočjo varstvene carine uvoz iz tujine popolnoma preprečiti. Iz tega gospodarskega razvoja dobiva potem državna blagajna tem večje dohodke, čim manj se da pogrešati uvoz inozemskega blaga za potrebščine domačega trga.

Kako visoko se določi varstvena carina, to je odvisno od mere, v kateri je treba ščititi posamezno panogo produkcije. Čista varstvena carina, ki se nalaga takemu inozemskemu blagu, ki se pridobiva tudi doma, more postati prohibitivna (izključna) carina, če se carinske postavke tako zvišajo, da se popolnoma odstrani tuja konkurenca. Taka carina učinkuje dejansko tako, kakor prepoved uvoza ali izvoza. Domača produkcija zavzema potem z ozirom na prodajo blaga tako mesto, ki je več ali manj podobno monopolu.

Podlaga, na katero se naslanja varstvena carina, je torej redoma narodnogospodarskega značaja. Njen cilj gre za tem, da se kaki produkcijski panogi, ki je v stiskah, nudi potrebna zaščita ali da se varuje proti tujemu tekmovanju kaka vrsta industrije, ki je še mlada in tehnično ne še zadosti razvita. V varstveni carini tiči torej tudi nekaj vzgojnega in nekaj prehodnega. Potrebna in opravičljiva je toliko časa, dokler se varstva potrebna produkcijska panoga toliko ne odpo-

more, da more prenašati tujo konkurenco. Na drugi strani pa se skuša z varstveno carino dosegati tudi socialne ali politične namene. Ako prevzame n. pr. domača industrija kake socialne naloge (bolniško zavarovanje, starostna preskrba i. e.), naprtijo se ji s tem večji izdatki; njeni produkcijski stroški se s tem napram tuji konkurenci zvišajo. Istotako morejo dati čisto politični nagibi povod, da se vpelje varstvena carina (retorzije, bojna carina).

Inozemstvo, kojega izvoz se z varstveno carino oškoduje, se ji more zoperstaviti na več načinov in more tako poskušati uničiti njen upliv.

Poleg retorzij in bojne carine spadajo semkaj pred vsem izvozne premije in znižanje tovarnega tarifa za prevoz blaga. S takimi odredbami se more nameravani uspeh varstvene carine deloma ali tudi v celoti preprečiti.

Ti znaki, po katerih ločimo finančno carino od varstvene, so pa v resnici le bolj teoretični. Dejansko je namreč zelo težko določiti mejo med obema vrstama carine. Ločiti obe vrsti je tem težje, ker igrajo tudi pri finančni carini narodnogospodarski pomisleki večjo ali manjšo vlogo, na drugi strani pa je čisto gotovo, da pri določevanju varstvene carine ni brez vpliva želja države, zagotoviti si iz nje kakšne dohodke.

Poleg tega delimo carino v uvozno, izvozno in prevozno (transito); dalje v carino po vrednosti in meri ali teži; potem v povratno carino in razlikovalno (diferencialno) carino; z ozirom na predmet v kmetijsko in industrijsko carino itd.

Naše carinske zadeve ureja zakon z dne 13. februarja 1906, ki obsega splošen carinski red za avstro-ogrsko carinsko ozemlje; carinski tarif se deli v 658 postavk in obsega vse predmete, ki pridejo po današnjem stanju produkcije in trgovine v poštev pri prometu. Prvi del tarifa vsebuje določbe o carini za uvoz, drugi del o izvozni carini. Prvi del se

deli v 51 razredov; vse podobno si blago spada v en razred (n. pr. X. razred obsega živalske produkte, XIII. razred pijače). V vsakem posameznem razredu je tarif urejen sistematično, tako da se najprej obravnavajo sirovine, potem fabrikati in sicer tako, da slede napolfabrikatom grobi, fini in najfinejši celi fabrikati. Čim finejši je izdelek, tem večja je carina.

Naloga kmetijstva v sedanji dobi.

Vojska je pokazala, da je in ostane kmet reditelj vseh ostalih stanov in da on varuje v najtežjem času celokupni narod pred gladom. Kako bi pač danes izgledalo pri nas in povsod, če bi imeli sicer blagajne polne zlata, na tisoče in stotisoče malih in velikih delavnic vsemogočih strok, tovarn in mest, polnih ljudstva; a ne bi imeli — kmetov, teh potrpežljivih, požrtvovalnih, skromnih oračev, ki nam preskrbljujejo naš vsakdanji kruh! Kako bi izgledalo v družinah delavcev in meščanov, če bi ljudstvo na deželi opustilo plug in hlev in se oprijelo lahkejšega, pripravnejšega in dobičkanosnejšega dela, katero nudi mestno življenje tudi najzadnejmu cestnemu pometaču.

Vojska je opomnila „gospôdo“, kako malenkostna je brez — kmeta. Zastonj je bahanje raznih širokoustnežev. Ko bi kmet izpregel, izginila bi vsa ta velikost in to gospodstvo teh nespametnih ljudi kot pena in ne preostajalo bi jim drugega, kakor da gredo vsi ti „nezaposleni“ na deželo učiti se kmetovati.

Ravno v najhujši dobi, ko se mora napanjati vse sile, smo se zopet prepričali, da je ravno kmet ona najvažnejša podlaga, na katerem sloni cela stavba urejene človeške družbe, in čim zdravčjša, močnejša in trdnjša je ta podlaga, tem varnejša je ostala stavba, kateri pravimo narod in država.

To posebno poslanstvo kmetijstva pa zahteva, da bi se zavedale tudi vse druge

vrste prebivalstva, da se kmet ne more s čim drugim nadomestiti in nam nalaga vsem dolžnost, da bi kmetu pomagali pri vsem, mu omogočili in olajšali delo, katero kmet vrši v službi celega naroda, cele države kot rednik ljudske družbe. Dolžnost samoohranitve je, da damo kmetu vse, kar potrebuje za izvršitev svojega poslanstva, da si obdržimo kmetstvo za vsa dela, s katerimi se nam zagotovi žetev in s to tudi nadaljna preživljava.

Vse naredbe, nasveti, namigljaji in mogoče tudi strogi ukazi ostanejo samo prazen strah, če ne bo na deželi tudi teh, ki bi navodila tudi primerno izvedli. A s tem smo se dotaknili jako kočljivega vprašanja: Kdo naj opravi vse to težko delo, ki zahteva stotere izkušnosti in vaje, če ne bo oračev, to je vseh teh, ki naj bi izvršili in nam zagotovili vso setev in prihodnjo žetev.

„To naj stori občina“ — slišim nasvetovati modrece. A kdo je ta občina? Ali ni to zopet skupina teh oračev? Kmečko delo je vedno odvisno od vremena in letnega časa. Navezano je na gotov čas in se ga ne more podaljšati, ne odložiti na poznejši čas. Kmetsko delo ima torej za izvršitev omejen čas. Na drugi strani se pa more določeno delo samo z določenimi delavskimi močmi v gotovem času izvršiti in čez to mero ne more nikdo. K temu je potreba tudi razumevanja in dovršenosti. Poleg drugih od človeške volje neodvisnih činiteljev, kakor lepo vreme itd., je potreba še strojnih in živalskih sil. Kakor hitro kateri teh pogojev manjka, dela ni mogoče dovršiti, pa če bi tudi kmet napel v navdušeni požrtvovalnosti vse svoje sile do skrajnih mej. Njegova delavnost je žalibog omejena z vremenom, podnebjem, kakovostjo polja in mero telesnih sil, katerih se ne more prekoračiti.

Iz tega sledi, da se od kmeta ne more več zahtevati kakor zmore pod danimi pogoji in da more občina pri največji požrtvovalnosti nujno delo samo do tiste mere dovršiti, kot

ji to dovoljujejo domače ali tuje delavne sile, katere ima pri roki. Radi tega, če ni v občini delavnih moči in pa priprege, so zastoj vsi nasveti, dá, celo ostri ukazi ne morejo odstraniti teh nepremagljivih ovir. Če se hoče zagotoviti vsem potrebna mera kruha, se mora kmetu pustiti toliko delavne sile in priprege, kolikor je neizogibno potrebuje, da se poljsko delo v določenem času in dobro opravi. Radi tega popolnoma upravičeno piše „Wiener Landw. Zeitung“ v št. 15. t. l. doslovno:

„Kakor se sliši, namerava vojaška uprava dovoliti dopust samo takim v vojni se nahajajočim posestnikom, ki so bili pozvani k vojnim delom (straženju železnic, postrežbi v bolnicah) in je dopust za take, ki so na bojnem polju, izločen. Vsak tovarnar, ki dela za erar, dobi svoje ljudi, ravnotako so tudi za poštno službo mnoge odpustili; samo pri poljedelstvu imajo težkoče. Ali ni tudi kmet ravno tako važen zalagatelj države kot tovarnar? Od kmeta se pač zahteva več dela kot prejšnja leta. Toda kako naj kmet vse to delo dovrši, ko ima pa sedaj veliko manj delavnih sil na razpolago kot prejšnja leta z manjšim delom? In če se ne bi moglo obdelati vse žitno polje, od kod naj jemlje kmet, ta najvažnejši zalagatelj s kruhom, žito?“

Kmetje za svoje prenaporno delo niti posebnih taks ne zahtevajo, niti si ne dovoljujejo kakih olajšav na račun drugih. Toda če morajo že pridelati potrebno množino živil, je edino, kar zahtevajo, da se jim to delo vsaj omogoči, da se jim pustijo potrebne delavne sile, priprege in pripomočki.

Je pač v prospeh vseh, da se kmetom omogoči obdelovanje polja in tako zasigura prihodnji poljski pridelek; a k temu je treba, da bi se kmetom dalo dopust za ves čas najpotrebnejšega dela, katero pač ni mogoče na drug način nadomestiti.

Hočemo li imeti vsega dovolj tudi v dobi, ko je tujina izdala nečloveško geslo: „Izstradajmo jih!“, potem se moramo braniti v prvi vrsti s tem, da doma vse najpotrebnejše

obdelamo in zasiguramo. Toda to brez osebnega sodelovanja posameznih kmetovalcev pri nas ni mogoče.

Kdor tega ne razume ali pa noče razumeti, naj se pride sam prepričat na kmete!

Kako naj postopamo letos pri škropljenju trt, da prihranimo galico.

Žalostna resnica je, da nam bo letos v Avstriji povsod galice za škropljenje trt primanjkovalo. Po zaslugi c. kr. kmetijske družbe je v tem oziru dežela Kranjska še najmanj prizadeta.

Boljši posestniki, ki naročajo galico pri kmetijski družbi so ali popolnoma, ali vsaj po večini že njo preskrbljeni. Manjšim vinogradnikom pomagati, je gotovo krščanska dolžnost vsacega, kdor ima galico v zadostni meri na razpolago.

Ker bodo tudi nadomestila za galico (perocid, tenaks itd.) kmalo razprodana, moramo gledati, da izhajamo s tem, kar imamo na razpolago, zlasti pa moramo štediti z galico. Kako, to nam naj povedo naslednje vrstice.

Galica je hud strup za glivico peronospora, ki povzroča znano bolezen rjo ali palež imenovano.

Če se v kapljicah dežja ali rose, ki pade na trto, razstopi le prav neznatna množina modre galice (zadostujejo že tisočinke odstotkov), zastrupi ta množina kali glivice peronospore, da se ne morejo razviti.

Če bi galico dež ne opral, bi tedaj lahko vzeli galice veliko manj kot po navadi, pa bi palež zabranila. Le zaradi tega, ker se z apnom pomešana razstopina galice v dežju prehitro topi, moramo vzeti močnejše raztopino galice kot je treba.

Zato so že od nekdaj strokovnjaki skušali galici primešati kakšno snov, ki jo dela težje razstopno.

To je na primer praktično izkoristil izdelovatelj „tenaksa“, nadomestilnega sredstva za škropljenje trt, ki je prav dobro in zanesljivo.

Tenaks vsebuje v 1 kg še ne 1/2 kg galice pravzaprav le 43 dek in vendar ravno tako dobro učinkuje kot 1 kg galice v enodstotni galično-apneni zmesi.

V tenaksu je namreč poleg galice in sode, ki v njem nadomestujejo apno, še neka glina, ki dela galico na trti manj raztopno tako da je ne more dež prehitro oprati.

V Italiji je priporočal neki Martini, da se poleg galice razstopi v vodi galun in potem se pridene apna kot ponavadi. Pri tem se iz galuna izloči ista glina, ki se nahaja v tenaksu in zato galica bolj učinkuje, čeprav se je vzame polovico manj kot sicer.

Martinijevo škropilno zmes se tedaj pripravlja na sledeči način:

Na 100 l vode se vzame pol, kvečjemu tretj četrt kilograma galice in pol kilograma galuna.

Ko se oboje raztopi kot ponavadi, se še pridene 1 kg apna raztopljenega v škafu vode, ki smo jo bili poprej odvzeli od zgoraj omenjene množine (100 l) vode.

Tako pripravljen, redek apnen belež se precedi čez gosto sito ali platno v kak sod ali čeber in potem se po škafih vanj vlija raztopino galice in galuna in se pri tem dobro meša.

Ko je oboje dobro pomešano, vzamemo košček reagenčnega papirja in preskusimo, če smo vzeli apna zadosti; to je, če ni pripravljena škropilna zmes več kislá, kajti kislá škropilna zmes opali, kakor vemo, trto.

Bel (fenolftaleinov) reagenčni papir, mora, pomočen v to zmes, postati rdeč, oziroma rudeč (lakmov) papir moder (plav). To je tudi pri navadni galici najbolj zanesljivo sredstvo, po katerem spoznamo, če smo vzeli apna zadosti.

Martinijevo (škropilno zmes) galico, galun in apno je pred kratkim na shodu veščakov v vinarstvu in kemiji na Dunaju, kterege se je vdeležil tudi podpisani, priporočal g. dr. Ripper, ravnatelj kmetijsko-kemijskega preskušališča v Gorici, ki jo je sam kot popolnoma zanesljivo preizkusil.

Ker se da ž njo galica za polovico nadomestiti z veliko cenejšim galunom (galica stane sedaj že 250 K, galun 35 K meterski stot), kakor tudi ker imamo galice sploh premalo, priporočam naši kranjskim vinogradnikom: rabite Martinijevo škropilno zmes!

Galice se pa da tudi mnogo prihraniti, če imamo dobre škropilnice in prave razpršilnike in če pravilno škropimo.

Najbolj priljubljene in priporočljive so pri nas škropilnice „Avstrija“, tvrdke F. Nechvíle na Dunaju.

Od razpršilnikov se najbolj priporoča njegov polnoškropeč razpršilnik „Komet“.

Hipna zatvornica in vravnalec pritiska na škropilni cevi omogočuje, da dela škropilnica le z močnim pritiskom, tedaj da le fino razpršuje in da se dotok (curek) lahko z enim prstom ustavi. To pride zlasti prav pri škropljenju grozdja in mladih trt, da se galica po nepotrebnem ne trati.

Cedilna cevka na škropilni cevi preprečuje, da se razpršilnik ne zamaši, škropljenje gre tedaj hitro in brez sitnosti od rok.

Vse te novejšje iznajdbe se dajo porabiti za vse Nechvílove škropilnice (Avstrija, Hidrolina, Avtomata itd.)

Komur sredstva dopuščajo, naj si jih nabavi.

Pred vsem pa velja: proč s „škarjami“, najslabšo škropilnico na svetu. Ta trt ne škropi, ampak obliva. Polovica drage galice gre po tleh in pri tem so trte še slabo poškopljene! Kdor škropi s škarjami, zlasti letos, je potratnež!

Konečno naj sledi še navodilo, kako je treba pravilno trte škropiti:

1.) Ker nam galice primanjkuje, škropimo letos samo trikrat v letu. Prvič, ko odraste trtna mladika 40 cm na dolgo, drugič 14 dni za prvim, tretjič tri tedne za drugim škrop-

ljenjem. Le ako bi bilo vreme deževno, škropimo prvič prej, v krajših presledkih in štirikrat v letu.

2.) Za prvo škropljenje vzemi enodstotno, za drugo in ostala škropljenja poldrugodstotno raztopino. Če škropiš s perocidom, vzemi ga za polovico več.

3.) Apno ima le ta namen, da odvzame galici kislino, vzemi ga tedaj le toliko, kolikor je treba, da reagenčni papir barvo spremeni.

Pri galici je treba navadno živega apna toliko kot galice, vgašenega polovico več. Pri perocidu je treba apna še manj. Preveč apna škoduje.

4.) Raztopi apno samo zase in galico (oziroma galico z galunom, oziroma perocid) tudi zase. Neposredno pred škropljenjem vlij raztopino galice (oziroma galice in galuna, oziroma perocida) raje v raztopino apna kot narobe. Dosegel boš finejšo galično usedlino, ki bolje učinkuje.

5.) Pripravi le toliko galične zmesi, kolikor je moreš v enem dnevu porabiti. Galica sama stoji lahko poljubno dolgo, z apnom pomešana je že drugi dan slaba.

6.) Škropi trte le, kadar so suhe, a ne v najhujši vročini. Predno pride prvi dež, se mora galica na trti dobro posušiti, sicer ni škropljenje nič izdalo in ga je treba ponoviti.

7.) Ne oblivaj trt, ampak škropi jih tako fino, kakor da bi padla rosa nanje. Pri tem porabiš manj galice in trte so bolj zavarovane proti bolezni kot če jih na grobo škropiš.

8.) Škropi trte po celem vinogradu najprvo le od ene strani in ko ta usahne, po drugi strani. Tako ne boš škropil nič po nepotrebnem dvakrat in prihranil boš na galici.

9.) Ne škropi samo listja, ampak tudi grozdje, zlasti pri prvem in drugem (oziroma še tretjem) škropljenju. Grozdje je treba tako močno poškopiti, da od njega kapljá. Ne pozabi škropiti tudi pozneje odgnalih (novih, zelenocepjenih itd.) trt večkrat in pogostoma.

10.) Če napade peronospora vršičke in zalistnike, odreži (najbolje od druge polovice avgusta naprej) in sežgi jih.

Nekaj dni pred škropljenjem poveži trte. Zatiraj pa tudi plevel v vinogradu, kajti plevelnat vinograd je najbolj izpostavljen trtnim boleznim.

B. Skalicky,

c. k. vinarski nadzornik.

Gospodarski pregled.

Kokošjereja in vojska. V „Mein Sonntagsblatt“ piše Viktor Schmidt pod gorenjim naslovom med drugim tudi to-le: Kakor sem izvedel pod roko, hočejo „pri zeleni mizi“ dovoliti ljudstvu na deželi, da sme rediti samo neko gotovo število kokoši, to se pravi, da hočejo kokošjerejo skrciti. Veljavnega vzroka za to naredbo sicer ni nikjer, pa to je vseeno. Oni, ki so si izmislili ta lov, tudi nič ne vprašajo, ali bo s tem ljudstvu pomagano ali ne. Res je sicer, da bi prišlo tako veliko perutnine na trg in da bi se vsled tega cene znižale (sedaj se prodajajo kure po 2 K kilo), ali pa bomo imeli potem v bodočnosti dovolj jajec za prehrano ljudstva in dovolj plemenskih živali za nadaljno rejo, o tem pač niso gospodje razmišljali. — Avstrija je morala doslej, tudi v mirnih časih, dobiti jajca iz inozemstva, ker je bilo naše perutinarstvo premajhno. Odkod naj torej dobimo jajca, ko niti misliti ne smemo še dolgo na kak uvoz in ko se na takšen način zatre vsako domače dobitvanje jajec? Morda bodo oni „merodajni krogi“ sami legli jajca? Ako bi ne bili časi tako žalostni, bi se moral človek smejati. Skrb perutninarskih društev bodi torej, da se tej nakani odpomore in ljudstvo pouči, kako se ima v vsakem slučaju ravnati. Krušni listki nam pač najjasneje pravijo, kako je z nami, in mimo grede bodi omenjeno, da tega ni prav nič bilo treba. Sedaj imamo pričakovati še mlečne in mesne listke, in da jih res dobimo, za to bodo že skrbeli gotovi krogi. Človek niti misliti ne sme, kam peljejo takšne odredbe.

Malo kruha, malo mesa, malo mleka in nič jajec, o čem naj ljudstvo živi, s čim naj se prehranijo zlasti ubožnejši sloji?

Že se govori, da bo stalo jajce 40 h in še več, mast nekoliko kronic, nekateri, ki imajo v pogled, govore celo o 15 K pri kilogramu. Upajmo, da nas to vendar ne zadene in da bo vlada še

pravočasno posredovala. K sklepu svetujem perutninarjem, naj sejejo solnčnice. Seme solnčnic je prav dobro za perutninsko pičo, poizkusil sem si z njim že prošlo zimo, ne da bi bil opazil, da bi škodilo. Ker vsaj za sedaj še ne delajo iz njega moko, tedaj je njega pridelovanje, prodajanje in uporabljevanje vsakemu prosto. Solnčnice ne potrebujejo posebne strežbe in nam nudijo ob cvetju krasen pogled. Samo paziti je treba, da se v njih bližini preveč ne naselijo vrabci.

Prepovedano prodajanje bodoče žetve.

Pravosodno ministrstvo je v sporazumu z ministrstvom za notranje zadeve, trgovino in poljedelstvo izdalo naredbo z dne 31. marca 1915, ki določa, da so prepovedane in neveljavne pogodbe o nakupu ali prodaji bodoče žetve iz leta 1915. Na prodajo vina in sadja se ta prepoved ne nanaša. Tuzemsko žito (pšenica, rž, ječmen, oves, koruza), ki se bo pridelalo v letu 1915, se pred 1. julijem 1915 ne sme ne kupiti, ne prodati; kupčije, ki bi bile s to prepovedjo v nasprotju, so neveljavne; ne nanaša se pa ta prepoved na kupčije z vojaško upravo in z vojnim žitno-prometnim zavodom. Te določbe veljajo tudi za nazaj in zadevajo kupčije, ki so bile sklenjene, še predno je ta naredba stopila v veljavo. Kdor bi se proti tem določbam pregrešil, kaznuje ga politična okrajna oblast z denarno globo do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev. Ta naredba je stopila v veljavo dne 31. marca 1915.

Denaturirani sirovi sladkor. Kmetje! Poslužite se ugodne prilike in kupujte denaturirani sirovi sladkor, ki ga ima na prodaj Splošna avstrijska družba za vnovčenje živine na Dunaju in sicer po ceni, ki jo je bila c. kr. vlada znižala. Zmešan z kokosovo moko, melaso in otrobi je denaturirani sirovi sladkor najboljše nadomestilo ovsu pri krmljenju konj in je ravno tako izvrstna krma za govedo in prašiče. — Naročila je poslati Splošni avstrijski družbi za vnovčenje živine na Dunaju (Allgemeine Oesterreichische Viehverwertungs-Gesellschaft, Wien III., St. Marx).

Položaj kmetijstva na Nemškem. Odredbe, ki jih je nemška vlada ukrenila glede preskrbe ljudstva z živili, zadevajo najbolj kmetijstvo. Sedaj dela kmetijstvo v popolnoma izpremenjenih razmerah. S surovinami se more preskrbovati le v omejenem obsegu, prodaja in poraba kmetijskih pridelkov je pa vsled zakonitih odredb močno ovirana. Na drugi strani pa zahteva sedanji položaj od kmetijstva izvanrednih del. Dasi se mu je odtegnilo mnogo človeških in živalskih delovnih sil, mora izvršiti isto delo kakor v mirnem času. Na Nem-

škem rede okoli 25 milijonov prašičev, katerih vrednost je velikanska. Pomankanje krme, ki se močno občuti, pa sili kmetovalce, da morajo prašiče prodajati. Sodi se, da bo treba v bližnji bodočnosti okoli 12 milijonov prašičev izročiti mesarju. Vendar se pa zaradi tega velikega znižanja števila prašičev ne boje preveč za prihodnost. V par prihodnjih letih bo sicer potem primanjkovalo prašičjega mesa, toda število prašičev bo kmalu zopet hitro poskočilo, ker se prašiči hitro množijo.

Z več strani se je priporočalo znižati tudi število govejé živine, kar bi pa bilo čisto napačno. Goveja živina se ne množi tako hitro kakor prašiči. Če bi se sedaj preveč živine odprodalo, potem bi to imelo neugodne posledice za več let naprej: visoke cene mesa, pomanjkanje mleka, draginja masla. Mleka se že sedaj dobiva mnogo manj. To pa zato, ker primanjkuje močnih krmil, vsled česar pojema mlečnost krav. Cene za surovo maslo so vsled tega že poskočile. Z ozirom na pomanjkanje krme so zopet odpravili vladino prepoved, da se ne smejo klati teleta; kajti ravno teleta potrebujejo veliko mleka, ki pa mora sedaj pred vsem služiti za ljudsko prehrano.

Položaj kmetijstva se je vsled pomanjkanja krme v novejšem času bistveno poostiril tudi zaradi tega, ker je vlada odredila, da se smejo z ovsom krmiti samo konji. Na Nemškem uporabljajo v živinoreji velikanske množine umetnih krmil, katera se večinoma uvažajo preko morja. Uvoz je sedaj popolnoma izostal in so zato kot nadomestek za močna krmila rabili vsaj deloma oves. Zdaj mora tudi to odpasti in kmetijstvo stoji pred resnim vprašanjem, s čim krmiti živino, osobito krave. To vprašanje je mnogo težje, kakor se dozdeva. Z žitom pomagati ni mogoče, ker se potrebuje za ljudsko prehrano in so tudi cene naravnost neznosne. Za ječmen n. pr. so določene najvišje cene 22 mark za 100 kg, v resnici pa se prodaja tak ječmen, ki služi za živalsko krmo, po 33 mark! Tudi drugim krmilom je cena zelo poskočila. Riževa moka je n. pr. pred vojsko stala 9 mark, sedaj pa 20 mark. Pri otrobih je nastala težkoča, da jih je težko dobiti; kar jih je bilo na razpolago ob pričetku vojske, so se porabili, novega blaga pa ne pride na trg. Vlada je namreč zaplenila vse žito in je odredila, da se večji del žita ne sme zmlati do 15. maja. Posledica je, da ni nobenih otrobov. Zato zahteva kmetijstvo, da se žito čimprej zmelje in se hrani v zalogah moka. Potem bi bili kmetu zopet otrobi na razpolago, če za dolgo ne, vsaj za prvo silo, do meseca majnika, ko se more živina poslati na pašo.

Nadaljne težave povzročá kmetijstvu preskrba z umetnimi gnojili. Fosfora in kalija je sicer dobiti po normalnih cenah, dušičasta gnojila pa so se podražila za 100 odstodkov. Najvišje cene položaja niso nič ublažile. Sploh se je uvedba najvišjih cen slabo obnesla. Pšenice n. pr. kmet ne sme prodati višje kakor po 260 mark, zato pa mora mlinarju plačati za moko 350 mark in še več.

Pri spomladanskem obdelovanju polja se bo zelo občutilo pomanjkanje konj, ki jih je vojna uprava tako mnogo pobrala. Delo bo šlo veliko počasneje izpod rok, osobito tudi zaradi tega, ker je vlada zaplenila oves in določila, da se ga sme konjem dajati le po tri funte na dan.

Tudi kmetijstvo na Nemškem se ima torej boriti z velikimi težavami, morda še z večjimi kakor pri nas.

Razne objave.

Ukaz e. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 16. aprila 1915, št. 8441, o odškodnini za mletev žita v mlinih, ki za plačilo meljejo.

Na podlagi ministrskega ukaza z dne 2. aprila 1915, l., drž. zak. št. 92, § 10 a, tretji odstavek, zaukazuje deželna vlada tako:

§ 1.

V mlinih, ki za plačilo meljejo od žitnih producentov prinešeno lastno žito, se sme terjati za plačilo za mletev za sto kilogramov, in sicer pšenice največ 3 K, rži, ječmena in ovsá 2 K 50 v in koruze največ 2 K.

§ 2.

Glede izmletja veljajo določila ministrskega ukaza z dne 28. novembra 1914, l., drž. zakona št. 324.

§ 3.

Za izgubo pri mletju pšenice, rži, ječmena in ovsá se sme odtegniti največ 30/0, pri mletju koruze največ 20/0 množine žita.

§ 4.

Mlinarjevo plačilo se mora dajati brez izjeme v denarju; mlinarja plačevati z merico, to je z žitom, moko in z otrobi, je prepovedano.

§ 5.

Prestopki tega ukaza se kaznujejo po § 12 ministrskega ukaza z dne 28. novembra 1914, l., drž. zak. št. 324.

§ 6.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Opomin konjerejcem in živinorejcem glede krmljenja. Vsled sedanjega vojnega položaja je postala dobava krme za konje in drugo poljedelsko domačo živino sila težavna. Žetve za produkcijo krme važnih dežela letos ni na razpolago; tudi žetev ovsu na Ogrskem ni bila povsem zadovoljiva; vkljub temu je treba predvsem zadostiti povečani potrebi po krmi, ki jo ima vojna uprava za vojne konje; saj je zadostna preskrba armade z najvažnejšimi potrebščinami glavni pogoj, da se vsiljena nam vojna srečno konča.

Vse te okolnosti so povzročile, da so prirodna moči dajoča krmila postala pičila.

Za delj časa ne moremo računati, da nadomestimo vsa sedaj manjkajoča krmila, ker dobimo večje količine ovsu še le po novi žetvi in ker je surovin za marsikatera umetna krmila sedaj težko dobiti ali jih sploh ni dobiti.

Ker je pa ravno sedaj posebno važno, da ohranimo vse svoje konje, goveda in prešiče, je treba delovati z vsemi sredstvi, da uravnamo krmljenje po obstoječih težavnih razmerah in da izhajamo z nadomestilnimi krmili, ki jih imamo.

V naslednjem prinašamo nasvete, kako moramo prehraniti konje, govedo in prešiče z nadomestilnimi krmili v kritičnem času, ne da bi občutno trpela vzreja.

Kot samoposebi umevno navajamo, da se mora pri vsaki taki premembi krme vpoštovati, da se z novim krmljenjem ne prične na nagloma, ampak da navadimo živino polagoma na to krmljenje. Ne more se dovolj toplo priporočati, da naj se da sprva samo malo mero nove krme poleg sedaj navadne in se jo stopnjuje tako, da je prehod približno v enem tednu končan. Če se pokažejo v tej prehodni dobi znaki, da posamezno živinče ne prenese dobro nove krme, se mora prehod počasneje izvršiti.

Vpoštevaje to načelo, se priporoča naslednja prememba krmljenja:

1.) Konji.

a) Za težke vprežne konje s približno 750 kg žive teže povprečno:
2 kg ovsu, 10 kg sena, 2 kg neprečiščenega sladkorja, 1½ kg otrobov, 3 kg rezanice, 2 kg zrezane repe in 1 kg riževe krmne moke;

b) za konje s približno 450 kg žive teže (pri srednjem delu):
2 kg ovsu, 5 kg sena, 1½ kg neprečiščenega sladkorja, 1 kg otrobov, 2 kg rezanice;

c) za lahke konje s približno 350 kg žive teže:
2 kg ovsu, 4 kg sena, 1 kg neprečiščenega sladkorja, ½ kg otrobov.

(Mesto neprečiščenega sladkorja se da lahko tudi dvakrat toliko melase [sladkorjeve gošče]. Priporoča se tudi, neprečiščenemu sladkorju primesti do 20/0 očiščene krede).

2.) Goveda.

a) Za delavne vole:

kolikor mogoče sena, pri navadnem napornem delu vrhutega 1 do 1½ kg otrobov, in če treba še nekaj zrezane repe;

b) za krave, junice in junce:

Krmiti jih je tako, kakor po navadi, vpoštevaje krmila, ki jih imamo.

3.) Prešiči.

Krmljenje je urediti tako, kakor je mogoče s krmili, ki jih imamo. Razun otrobov, zadnjega žita, ki ni za mletje, in skrožkov, dalje posnetega mleka naj se posebno še porabijo za krmo kuhinjski odpadki.

Tudi neprečiščeni sladkor in riževa krmna moka naj se porabita, če sta na razpolago.

Posebno nujno se mora opozarjati, kako važna je v sedanjih časih paša za vsakovrstno živino. Brezpogojno se je treba prizadevati, da se kakor hitro mogoče in v čim največji meri izrabijo paša. Posebno naj se, kjer je le mogoče, ženò na gozdno pašo plemenski in mladi prešiči, kar se zgodi takoj, ko skopni sneg.

Od c. kr. poljedelskega ministrstva.

Na Dunaju, dne 10. marca 1915.

Zenker, s. r.

Književnost.

Varèna kuharica. Zbirka navodil za pripravo okusnih in tečnih jedil s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila v vojnem letu 1915 M. R. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Izredno nizka cena za to 224 strani obsegajočo knjigo znaša samo 1 K 20 v., v platno vezana 1 K 80 vin., po pošti 20 vin. več. Kakor pove že naslov, ne bo služila knjiga samo ob času draginje in pomanjkanja živil, katero je prinesla s seboj svetovna vojska, temveč bo postala vsaki gospodinjji nenadomestljiva svetovalka za poznejše dobre čase, katere nam Bog dodeli! Knjiga se

strogo ogiblje dajati navodila za razkošje in potrato, vpošteva pa povsod varčnost in štedljivost in uči gospodinje, kako si pomagajo z malimi sredstvi in živili, kateri so vedno in povsod na razpolago, ne da bi trpel pri tem okus in pravilna, človeškemu telesu potrebna prehrana. Kujiga bo nudila vsaki gospodinjki mnogo novega, pa tudi nekaterim jedilom, ki so jih imeli naši predniki v časti, moda pa jih je zavrgla, bo primogla zopet do zaslužene veljave.

Želeti je, da bi si to knjigo nabavila vsaka gospodinja, ki je ali želi postati varčna in hoče nekaj pripomoči k blagostanju svoje družine, pa tudi celega naroda; zelo nizka cena bo tudi veliko pripomogla, da se knjiga hitro razširi.

Vabilo na XV. redni občni zbor

Zadružne tiskarne v Ljubljani,

reg. zadr. z omejj. zavezo,

ki se vrši v torek dne 1. junija 1915 ob 5. uri popoldne v posvetovalnici Zadružne zveze v Ljubljani Dunajska cesta 38.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta in nadzorstva.
2. Potrjenje letnih računov in bilance za leto 1914.
3. Sklepanje o porabi čistega dobička.
4. Slučajnosti.

Upravni svet.

Vabilo na redni občni zbor

Gospodarskega in konsumuega društva pri Sv. Mihelu,

registrovane zadruga z omejeno zavezo

ki se bo vršil dne 9. maja ob pol 4. uri popoldne v posojilnični dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Mlekarske zadruga v Šmarju,

reg. zadr. z omejj. zav.

ki se vrši v nedeljo, dne 9. maja 1915 ob pol 4. uri popoldne v prostorih hranilnice in posojilnice v Šmarju.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Bilčovsu,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se vrši v nedeljo, dne 9. maja 1915 ob 3. uri popoldne v župnišču v Bilčovsu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen vrši se pol ure kasneje na istem mestu in ob uri in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Gojzdu,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 9. maja 1915 ob 3. uri popoldne v posojilničnem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odbrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Sklepanje o razdružbi zadruga.
5. Eventuelna volitev načelstva.
6. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva za občino Št. Peter in okolico,

registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se vrši, dne 23. maja ob pol 8. uri dopoldne v Št. Petru hišna štev. 5.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1914.
3. Razdružba zadruga.
4. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmarju pri Ljubljani,

reg zadr. z neom. zav.

ki se bode vršil dne 9. maja 1915 ob pol 3. uri popoldne v uradnih prostorih v kaplaniji.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na VI. redni občni zbor

Ljudske gospodarske zadruge v Zagorju ob Savi,

reg. zadr. z omejj. zav.

ki se vrši v nedeljo, 16. maja 1915 ob 3 uri popoldne v
v Zadrudnem domu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan najmanj deseti del zadrudnikov. Ako bi tega, se vrši čez pol ure na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Živinorejske zadruge za občini Žminc in Škofjo Loko,

reg. zadr. z omejj. zav.

ki se bo vršil dne 13. maja 1915 ob 2. uri popoldne
v Bodovljah št. 10.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Če bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmartnu pri Kranju,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil v nedeljo, dne 2. maja 1915 ob 3. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrudnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Petru na Krasu,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil v ponedeljek, dne 24. maja 1915 ob 3. uri popoldne v posojilnični hiši.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Mlekarske zadruge v Šmihelu,

reg. zadr. z omejj. zav.

ki se bo vršil v nedeljo, dne 9. maja 1915 ob 4. uri popoldne
v posojilnični dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrudnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Škalah,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil v četrtek, dne 13. maja 1915 ob 3. uri popoldne
v prostorih bralnega društva.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega in konsumnega društva v Lučah,

reg. zadr. z om. zav.

ki se vrši v nedeljo, dne 9. maja 1915 ob 11. uri dopoldne
v šoli.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Dragatušu,

registrirane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 24. maja 1915 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti se bo vršil pol ure kasneje drug občni zbor na istem mestu in po istem dnevnem redu ne glede na število navzočih. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Hrenovicah,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 9. maja 1915 ob pol 4. uri popoldne v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Vipavi,

reg. zadr. z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 4. maja (na dan sv. Florijana) 1915 ob 4. uri popoldne v dvorani Kmetijskega društva v Vipavi.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjem občnem zboru
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev treh izžrebanih članov načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Volitev razsodišča.
8. Slučajnosti

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

Vabilo na XX. redni občni zbor

Posojilnice v Zatičini,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil v nedeljo, 16. maja 1915 ob 8. uri dopoldne v posojilniškem lokalu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev nadzorstva.
5. Volitev načelstva
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Odbor.

Vabilo na X. redni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice

v Zagorju ob Savi,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se vrši dne 16. maja 1915 ob pol 4. uri popoldne v zadrुžnih prostorih

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Posojilnice v Košani,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se vrši v nedeljo, dne 9. maja 1915 ob 3. uri popoldne v posojilnični dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.

Ako bi ta občni zbor v navedenem času ne bil sklepčen vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice v Trstu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil dne 9. maja 1915 ob deseti uri dopoldne v uradnem prostoru zadruge v Trstu ulica Torre bianca 21.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Predložitev računskega zaključka za l. 1914.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev 3 članov v načelstvo.
6. Volitev 3 članov v nadzorstvo.
7. Morebitni predlogi združnikov.

Ako občni zbor ob zgoraj navedeni uri ne bil sklepčen se vrši pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki pa je sklepčen brez ozira na število navzočih združnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Veliki nedelji,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, 16. maja 1915 ob 3. uri popoldne v hranilničnem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Poročilo nadzorstva in odobritev računskega zaključka za leto 1914.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Robu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo, dne 24. maja 1915 ob 9. uri dopoldne v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se na istem prostoru in z istim dnevnim redom čez pol ure drug občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri D. M. v Polju,

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

ki se bo vršil dne 16. maja 1915 ob 8. uri dopoldne v združnem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Lučah,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 9. maja 1915 ob 10. uri dopoldne v šoli.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Poučen govor nadrevizorja Vlad. Pušenjak.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

Vabilo na VII. redni občni zbor

Živinorejske in konjerejske zadruge v Gorjah,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši binkoštni ponedeljek, dne 24. maja 1915 ob 3. uri popoldne v dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega zaključka za leto 1914 in njega odobritev.
3. Volitev odbora.
4. Potrdilo o nakupu pašnika.
5. Določitev pašnine za leto 1915.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Trnovem,

reg. zadruga z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.	K
Posojila	912.553-36
Naloženi denar	19.978-99
Inventar premični	804-69
Zaostale obresti posojil	45.496-47
Prehodne terjatve	1.898-10
Neplačane obresti prehodnih	855-40
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000-—
Delež pri „Ljudski pos.“	4-—
C. kr. poštna hranilnica	100-—
Delnice opekarne	5.000-—
„ „ Union“	355-—
Gotovina 31. decembra 1914	10.417-53
Skupaj	998.463-54
Pasiva.	K
Deleži	1.814-—
Hranilne vloge	664.669-54
Tekoči račun z Zvezo	309.912-—
Predplačane obresti posojil	313-55
Rezervni zaklad	19.978-99
Čisti dobiček	1.775-46
Skupaj	998.463-54
Denarni promet	776.829-51
Stanje članov začetkom leta 1914	923
Pristopilo	9
Odpadlo	14
Stanje koncem leta 1914	918

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Velikih Laščah,

reg. zadruga z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.	K
Posojila	732.387-27
Tekoči računi s člani	87.941-61
Inventar p emični	337-21
Inventar nepremični	54.916-21
Zaostale obresti posojil	33.349-39
Delež pri Zadružni zvezi	1.000-—
„ „ Union“	335-—
„ „ Kmet. društvu	2-—
Prehodni	2.873-68
Gotovina 31. decembra 1914	23.390-84
Skupaj	936.533-21
Pasiva.	K
Deleži	936-—
Hranilne vloge s kapitalizo-	
vanimi obrestni	833.848-42
Tekoči račun z Zvezo	65.986-—
Predplačane obresti posojil	969-33
Rezervni zaklad	33.651-75
Čisti dobiček	1.171-71
Skupaj	936.533-21
Denarni promet	851.447-42
Stanje članov začetkom l. 1914	471
Pristopilo	11
Odpadlo	14
Stanje koncem l. 1914	468

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Št. Vidu nad Ljubljano,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.	K
Račun posojil	316.968-29
„ posojil v tekočem	275.315-96
„ naloženega denarja:	169.863-75
„ deležev:	
plačan v Zvezi	1.000-—
„ posojil. obr.: zaostale	614-49
„ inventarja:	
bilančna vrednost	1.047-81
„ blagajne: v gotovini	1.485-81
Skupaj	766.296-11
Pasiva.	K
Račun deležev	772-—
„ hranilnih vlog	743.367-85
„ predplačanih obresti	156-26
„ rezervnega zaklada	20.000-—
„ dobička	2.000-—
Skupaj	766.296-11
Denarni promet	1.039.910-13
Stanje članov začetkom l. 1914	184
Prirastlo	11
Odpadlo	2
Stanje koncem l. 1914	193

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
na Jesenicah,

reg. zadruga z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.	K
Posojila	230.617-45
Tekoči račun z Zvezo	87.374-—
Inventar premični	53-37
Nepovrnjeni prehodni	560-35
Zaostale obresti posojil	7.231-83
Tekoči račun s člani	5.709-89
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000-—
Delež pri „Ljudski pos.“	4-—
Delež pri „Unionu“	1.000-—
Stalna vloga	4.000-—
Začasna posojila	430-—
Gotovina 31. decembra 1914	3.971-87
Skupaj	341.952-76
Pasiva.	K
Deleži	1.090-—
Hranilne vloge s kapitalizo-	
vanimi obrestni	319.071-57
Predplačane obresti posojil	836-75
Začasna vloga	140-60
Obrestičasne vloge	5-60
Rezervni zaklad	19.380-02
Čisti dobiček	1.428-22
Skupaj	341.952-76
Denarni promet	240.563-15
Stanje članov začetkom leta 1914	214
Pristopilo	7
Odpadlo	3
Stanje koncem leta 1913	218

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Kamniku,

reg. zadruga z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.	K
Gotovina koncem leta 1914	22.703-75
Posojila	1.000.367-27
Tekoči račun s člani	31.644-25
Tekoči račun z Zvezo	97.550-—
Naložen denar	2.000-—
Vrednostnih listin	6.000-—
Delež pri Zadružni zvezi	1.000-—
Delež pri Kitarski zadrugi	
v Domžalah	200-—
Račun poštna hranilnice	167-71
„ prehodni	254-46
„ premič. inventarja	3.523-30
„ nepremič. inventarja	64.680-—
„ obresti	17.943-96
„ najemnine	710-—
Skupaj	1.248.744-70
Pasiva.	K
Deleži	3.628-—
Hranilne vloge	1.213.028-75
Obresti posojil	3.324-64
Rezervni zaklad	25.139-64
Čisti dobiček	3.623-67
Skupaj	1.248.744-70
Denarni promet	1.459-773-41
Stanje članov začetkom leta 1914	820
Pristopilo	48
Odpadlo	31
Stanje koncem l. 1914	837

Bilanca
Kmečke hranilnice in posojil-
nice v Radovljici,

reg. zadruga z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.	K
Posojila	645.923-02
Tekoči račun s člani in poš-	
tno hranilnico	107.586-25
Naložen denar	210.000-—
Vojno posojilo	3.000-—
Zaostale obresti posojil	5.948-10
Inventar premični	675-27
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000-—
Rezervni zaklad	8.354-45
Gotovina 31. decembra 1914	24.417-20
Skupaj	1.006.904-29
Pasiva.	K
Deleži	1.116-—
Hranilne vloge	990.271-08
Račun obresti	3.067-27
Rezervni zaklad	8.354-45
Čisti dobiček	4.095-49
Skupaj	1.006.904-29
Denarni promet	1.658.104-54
Stanje članov začetkom l. 1914	369
Pristopilo	28
Odpadlo	—
Stanje koncem l. 1914	397

Bilanca Hranilnice in posojilnice v Gorjah,

reg. zadruga z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.		K
Posojila		368.351-01
Tekoči račun z Zadr. zvezo		71.900—
Inventar premični		131-72
Inventar nepremični		21.526-16
Zaostale obresti posojil		20.829-30
Delež pri „Zadružni Zvezi“		1.000—
„ „ „Zadr. tiskarni“		500—
„ „ „Unionu“		1.000—
Prehodni		542-27
Vojno posojilo		1.000—
Gotovina 31. decembra 1914		5.454-48
Skupaj	492.234 94	
Pasiva.		K
Deleži		1.392—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi		462.245-42
Predplačane obresti posojil		576 21
Rezervni zaklad		26.929-69
Čisti dobiček		1.091-62
Skupaj	492.234-94	
Denarni promet		395.749-30
Stanje članov začetkom leta 1914		355
Pristopilo		2
Odpadlo		9
Stanje koncem leta 1914		349

Bilanca Hranilnice in posojilnice v Mengšu,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.		K
Posojila		203.543-22
Tekoči račun z Zvezo		102.500—
Inventar premični		288-95
Tekoči račun s člani		137.542-58
Zaostale obresti posojil		5.306-79
Delež pri „Zadružni zvezi“		1.000—
Naložen denar		12.243-28
Delež pri Slammnikarski zadr.		1.000—
Obresti Slammnikarske zadr.		401 08
Delež pri „Zadr. tiskarni“		1.000—
„ pri „Unionu“		1.000—
„ pri „Ljudski pos.“		4—
Gotovina 31. decembra 1914		2.720—
Skupaj	468.549 99	
Pasiva.		K
Deleži		980—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi		440.902 10
Predplačane obresti posojil		94-52
Rezervni zaklad		20.675-44
Čisti dobiček		5.897 93
Skupaj	468.549-99	
Denarni promet		410.073-19
Stanje članov začetkom l. 1914		496
Pristopilo		3
Odpadlo		9
Stanje koncem l. 1914		490

Bilanca Hranilnice in posojilnice v Ribnici,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.		K
Posojila		834.786-15
Tekoči račun z Zvezo		344.921—
Inventar premični		1.500—
Inventar nepremični		51.000—
Zaostale obresti posojil		22.640 84
Delež pri Zadružni zvezi		1.000—
Naložen denar		205.487-96
Delež pri Ljudski pos.		4—
Poštna hranilnica		586-81
Terjatev na najemini		120—
Gotovina 31. decembra 1914		12.338-08
Skupaj	1.474.384-84	
Pasiva.		K
Deleži		1.077—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi		1.438.723-08
Predplačane obresti posojil		445-15
Rezervni zaklad		32.568-96
Čisti dobiček		1.570-65
Skupaj	1.474.384-84	
Denarni promet		1.186.092-06
Stanje članov začetkom leta 1914		512
Pristopilo		14
Izstopilo		9
Stanje koncem leta 1914		517

Bilanca Posojilnice v Žužemberku

reg. zadruga z neomejeno zavezo,
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.		K
Posojila		690.227-43
Zaostale obresti posojil		27.172-31
Tekoči račun z Zvezo		41.368—
Vrednostne listine		7.920—
Nevzdigneni kuponi istih		400—
Naložen denar		3.000—
Delež pri Zadružni Zvezi		1.000—
Inventar premični		1.210-66
Inventar nepremični		77.355-67
Gotovina 31. decembra 1914		11.079-95
Skupaj	860.734-02	
Pasiva.		K
Deleži		3.946—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi		801.487-39
Predplačane obresti posojil		2.845-24
Rezerva		51.197-19
Čisti dobiček		1.258-20
Skupaj	860.734-02	
Denarni promet		674.324-19
Stanje članov začetkom l. 1914		1871
Pristopilo		42
Odpadlo		47
Stanje koncem l. 1914		1866

Bilanca Hranilnice in posojilnice v Vipavi,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.		K
Posojila in tek. rač. s člani		1.022.655-43
Tekoči račun z Zvezo		163 320—
Inventar premični		978-88
Inventar nepremični		45.696-70
Zaostale obresti posojil		23.461-17
Delež pri Zvezi		1.000—
Delež pri „Unionu“		670—
Delež pri dež. vin. zadrugi		1.000—
Delež pri „Zadr. tiskarni“		500—
Delež pri „Ljudski pos.“		4—
Naložen denar		5.000—
Vojno posojilo		5.000—
Naložen rezervni zaklad		89 525-13
Gotovina 31. decembra 1914		15 302 04
Skupaj	1.374.113-35	
Pasiva.		K
Deleži		2.752—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi		1.270.722 28
Predplačane obresti posojil		1.779-58
Rezervni zaklad		89.525-13
Čisti dobiček		9.334-36
Skupaj	1.374.113 35	
Denarni promet		1.378.809-62
Stanje članov začetkom l. 1914		1340
Pristopilo		62
Odpadlo		26
Stanje koncem l. 1914		1376

Bilanca Hranilnice in posojilnice v Kranju

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,
z dnem 31. decembra 1914.

Aktiva.		K
Posojila		965.509 17
Tekoči račun z Zvezo		28.300—
Inventar premični		2.767-05
Zaostale obresti posojil		20.923-25
Delež pri „Zadružni zvezi“		1.000—
Tekoči račun s člani		216.588 83
Poštna hranilnica		2.184-85
Gotovina 31. decembra 1914		32.161 95
Skupaj	1.269.435-10	
Pasiva.		K
Deleži		3.068—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi		1.222.871-59
Predplačane obresti posojil		2.433 93
Tekoči račun s člani		12.541-17
Rezervni zaklad		23.703-84
Čisti dobiček		4.816-57
Skupaj	1.269.435-10	
Denarni promet		2.448.030 81
Stanje članov začetkom l. 1914		—
Pristopilo		—
Odstopilo		—
Stanje koncem l. 1914		—